

Uzasadnienie

Projekt zarządzenia stanowi wykonanie upoważnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie zawartego w art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884), zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody” i sporządza się go w celu zwiększenia rezerwatu przyrody. Zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody, ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. Celem tak ustalonego założenia jest zachowanie różnorodności biologicznej wraz z procesami ekologicznymi i stabilnością cennych przyrodniczo ekosystemów. Jednym ze sposobów realizacji tego celu jest obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody, do których zaliczają się rezerwaty przyrody. Przy tak ustalonym prawie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie obejmując przedmiotowy teren ochroną w formie rezerwatu przyrody wypełnia ustawowy obowiązek dbałości o przyrodę będącej dziedzictwem i bogactwem narodowym. Leśne rezerwaty przyrody zaliczane są do jednych z ważniejszych form ochrony zasobów przyrody.

O ich wartości decydują składające się na nie ekosystemy leśne wraz z bogactwem występujących w nich wzajemnych zależności i powiązań pomiędzy poszczególnymi ich elementami. Funkcja lasów chronionych w ramach rezerwatu przyrody związana jest głównie z zachowaniem naturalnych cech tego typu ekosystemów, często wykorzystywanych w wielu dziedzinach nauki.

Rezerwat przyrody został uznany zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 lipca 1997 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. poz. 544). Celem jego ochrony są drzewostany olsowe z udziałem licznych gatunków roślin zielnych rzadkich i chronionych. Pierwotnie za rezerwat został uznany obszar lasu o powierzchni 140,86 ha oznaczony w planie urządzenia gospodarstwa leśnego Nadleśnictwa Ostrołęka, według stanu na dzień 1 stycznia 1992 r., jako oddziały lasu nr 50c, 51a, b, c, 57a, b, c, 62a, b, c, d, f, g, h, i, 63a, 68a, b, c, d, 69a, b, c, d, f, g.

Przewidziane do włączenia w skład rezerwatu przyrody obszary bezpośrednio przylegają do jego granicy i niczym nie odbiegają od terenów stanowiących dziś tę formę ochrony przyrody. W całości są to lasy zarządzane przez Nadleśnictwo Ostrołęka, które budują drzewostany zróżnicowane pod względem składu gatunkowego i struktury. W przeważającej części są to siedliska olsowe porośnięte przez zróżnicowaną wiekowo olszę. W drzewostanach występuje również brzoza, świerk czy też sosna. Obszar ten obejmuje duży kompleks lasów bagiennych, położonych na rozległej równinie torfowej doliny Rozogi. Wschodnią granicę kompleksu, przylegającą do krawędzi doliny rzecznej wytycza rozległy wał wydmy, pokryty borami sosnowymi. Na zachód od kompleksu rozciągają się intensywnie użytkowane i odwodnione łąki w dolinie rzecznej. Podłoże stanowią tu torfy na piaskach humusowych i namulach den dolinnych gdzie wykształciły się gleby torfowe (na torfach niskich) oraz torfowo-murszowe. Pod względem morfologicznym obszar rezerwatu przyrody jest wybitnie jednolity. Deniwelacja równiny torfowej w tym miejscu waha się między 100,5 m a 101,9 m n.p.m. Jedynym wyróżniającym się elementem rzeźby terenu jest ramię jednej z wydmy, które wciną się w równinę torfową w południowo-wschodniej części rezerwatu. Jego najwyższy położony punkt leży na wysokości około 106 m.

Zbiorowiska borowe stanowią marginalną grupę roślinności w rezerwacie przyrody. Zajmują one skraje wału wydmy wcinającego się w równinę torfową. Drzewostan budowany jest tu prawie wyłącznie przez sosnę z niewielką domieszką świerka. Runo jest typowe dla zbiorowisk borowych. Zdecydowanym dominantem jest tu borówka czarna. Z innych gatunków towarzyszą jej siódmaczek leśny, kosmatka owłosiona, konwalia majowa czy też kokoryczka wonna.

Zbiorowiska olsowe reprezentowane są przez zespół olsu porzeczkowego. Drzewostan buduje tu olsza czarna z niewielką domieszką brzozy omszonej. Warstwa krzewów jest bardzo słabo rozwinięta. Buduje ją czeremcha pospolita, malina, porzeczka czerwona i podrost olszy czarnej. Runo ma charakter wybitnie szuwarowy. Najwyższą warstwę buduje zazwyczaj turzyca błotna, niższą - zachyłnik błotny. Znaczny udział mają również pokrzywa, sadzic konopiasty, ostrożeń warzywny, a miejscami trzcina i kosaciec żółty.

Występujące tu łągi olszowo-jesionowe charakteryzują się dużym zróżnicowaniem. Wykazują one wyraźny gradient, od najwyższej położonej krawędzi do najniższej położonej części gdzie przechodzą

w zbiorowiska olsowe. Zbiorowiska położone najwyżej charakteryzują się znacznym przesuszeniem i podobnie jak olsy ulegają sukcesji w kierunku innych zbiorowisk roślinnych, w tym przypadku grądów. Płaty położone niżej, w miejscu dawnych olsów odznaczają się prawidłowym dla tego typu fitocenozy uwodnieniem, co gwarantują występujące tu jeszcze niewielkie zalewy wiosenne. Najwyższą warstwę drzewostanu buduje tu olsza czarna osiągająca wiek 80 lat ze sporadyczną domieszką brzozy omszonej, lipy drobnolistnej i świerka. Zaś niższa jego warstwa budowana jest prawie wyłącznie przez świerk. Warstwa krzewów jest bujna tylko miejscami. Budują ją leszczyna, podrost świerka i czeremcha pospolita. Runo jest bogate gatunkowo i obfituje w taksony charakterystyczne dla łągów i grądów. Dominują tu zawilec gajowy, konwalijka dwulistna, gwiazdnica gajowa, gajowiec żółty, szczawik zajęczy, pokrzywa pospolita, niecierpek pospolity. Najbardziej typową postać łągów olszowo-jesionowych reprezentują płaty pozbawione świerka zlokalizowane pomiędzy najwyżej położonymi, grądowiejącymi postaciami łągu a ich znacznie bardziej wilgotnymi formami przejściowymi z olsami. Ostatnią grupą łągów olszowo-jesionowych są ich formy pośrednie z olsami. Ich cechą charakterystyczną jest duży udział gatunków szuwarowych w runie. Część tych gatunków jest w wyraźnym regresie na korzyść gatunków typowo łąkowych.

Fauna rezerwatu przyrody jest stosunkowo liczna i reprezentują ją łoś, jeleń, wilk, dzik, borsuk oraz ponad 30 gatunków ptaków, z których na uwagę zasługuje bielik, dzięcioł czarny i żuraw.

Pismem z dnia 18.04.2025 r. znak ZG. 7212.7.2024 Nadleśnictwo Ostrołęka poinformowało Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, o tym, że nie wnosi uwag i wniosków do projektu zarządzenia w sprawie rezerwatu przyrody Olsy Płoszyckie.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opiniując zarządzenie wskazał następujące uwagi:

- 1) *Należy uaktualnić publikator Prawo geodezyjne i kartograficzne o pozycję 1019 z 2025 r. Powinno być: „Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 i 1824 oraz 2025 r. poz. 1019).” Należy usunąć pozycję 1615.*

Poprawiono projekt zarządzenia w tym zakresie;

- 2) *Całość zarządzenia należy przeredagować zgodnie z przekazanymi przez MKiŚ i GDOŚ wzorami zarządzeń. Przykładowo § 1 pkt 2 zamiast „Przebieg granicy rezerwatu określa mapa stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia” powinien przyjąć brzmienie „Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci mapy są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia.”.*

Przeredagowano projekt zarządzenia;

- 3) *Przy podawaniu informacji na temat otuliny należy podać jej położenie tj. województwo, powiat i gminę.*

Dodano informację w tym zakresie;

- 4) *Tytuły załączników powinny być takie jak w zarządzeniu. Przykładowo tytuł załącznika nr 1 zamiast „Przebieg granicy rezerwatu” powinien być „Położenie i przebieg granicy rezerwatu w postaci mapy”.*

W przekazanym do uzgodnienia projekcie zarządzenia odesłanie do załączników zamieszczone w jego przepisach merytorycznych koresponduje z tytułem załączników. Po przeredagowaniu, zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska, treści merytorycznej przepisów stanowiących odesłanie do załączników zmieniono równolegle tytuły załączników;

- 5) *Załączniki nr 1 i 2 powinny zostać opatrzone wspólnym tytułem: „Załączniki do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 2025 r. w sprawie ...”, przy czym każdy załącznik powinien zostać opisany osobno. Przykład: Załącznik nr ... do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia ... w sprawie rezerwatu „X”.*

W przekazanym do zaopiniowania zarządzeniu wszystkie załączniki zostały opatrzone wspólnym tytułem. Nie zachodzi zatem podstawa do powielania tego tytułu dla każdego z załączników z osobna;

- 6) *Przy źródłach danych w miejscu daty należy wskazać czy podana data jest datą dostępu czy aktualności danych. W przypadku, kiedy jest to data dostępu należy dopisać słowo „dostęp”.*

Dopisano przed datą słowo „dostęp”;

- 7) *Mapy poglądowe są bardzo małe, słabo widoczne, zalecamy ich zwiększenie.*

Zwiększono mapę poglądową;

- 8) *Granice działek ewidencyjnych oraz krzyżyki przecięcia linii siatki kartograficznej wyraźnie dominują w treści mapy, zalecamy wprowadzenie (zwiększenie) ich przezroczystości i/lub zmniejszenie grubości.*

Zwiększono przezroczystość krzyży linii siatki kartograficznej oraz zmniejszono ich grubość;

- 9) *Podziałka liniowa powinna zawierać liczby 10, 50, 100, 500, 1000, gdyż pozwoli to na skuteczniejszy pomiar odległości na mapie.*

Zmieniono podziałkę liniową.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie zasięgnął opinii Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w sprawie przedmiotowego rezerwatu przyrody.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego pismem z dnia 19 września 2025 r. znak: WP-II.0521.1.17.2025.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.
Celem wprowadzenia zarządzenia jest powiększenie obszaru rezerwatu przyrody Olsy Płoszyckie.
2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.
Zarządzenie będzie oddziaływało:
 - 1) na Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Warszawie;
 - 2) na właściciela rezerwatu;
 - 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty znajdujące się, lub które znajdują się w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.
3. Konsultacje.
Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim oraz na podstawie art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody.
4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.
Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą żadnych dodatkowych skutków finansowych zarówno dla budżetu państwa jak i dla jednostek samorządu terytorialnego.
5. Wpływ regulacji na rynek pracy.
Zapisy w projekcie zarządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.
6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.
Wydanie niniejszego aktu prawnego stanowi sposób realizacji celów ochrony przyrody. Wprowadzenie jego regulacji wyeliminuje wątpliwości i niejasności w odniesieniu do prowadzonej w obiekcie ochrony przyrody, co z kolei usprawni opracowywanie dokumentacji i wydawanie decyzji w prowadzonych w jego materii procedurach uzgodnieniowych. Spodziewać się również można, że przedmiotowy projekt przyczyni się do polepszenia warunków realizacji działań ochrony czynnej w związku z łatwiejszym dostępem do informacji dotyczących przedmiotów i celów podlegających ochronie. Proponowana regulacja nie będzie wywoływać skutków istotnych ze względu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także na osoby starsze i osoby niepełnosprawne. Projektowana regulacja nie wpłynie na proces inwestycyjny z uwagi na fakt, iż nie wprowadza żadnych zmian w odniesieniu do granic obszaru.
7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.
Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.
8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.
Zarządzenie swym zakresem nie obejmuje terenu objętego prawem Unii Europejskiej.